

महाराष्ट्र राज्य तंत्रशिक्षण मंडळाचे अखत्यारीत असलेले अल्प मुदतीचे व्यवसायाभिमुख पदविका अभ्यासक्रम शैक्षणिक वर्ष २०२१-२२ पासून सुरु करण्यास शासन मान्यता देणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग,
शासन निर्णय क्र.मान्यता-२०२१/(प्र.क्र.११/२१)तांशि-५
मंत्रालय विस्तार भवन, मादाम कामा मार्ग,
हुतात्मा राजगुरु चौक, मुंबई ४०००३२.
दिनांक: ०३ मे, २०२१.

संदर्भ:- १) शासन निर्णय क्रमांक: मान्यता-२००९/(१८२/०९)/तांशि-५, दि.२६ फेब्रुवारी, २०१०.
२) संचालक, तंत्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचे पत्र क्र. १०/एनजीपी/मरातंशिमं-अल्पमुदत/२०२०/११०३, दिनांक ३१/१२/२०२०.

प्रस्तावना :-

उपरोक्त संदर्भाधिन क्र. (१) येथील शासन निर्णयाव्दारे अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषदेच्या अखत्यारीत नसलेले तथापी, महाराष्ट्र राज्य तंत्रशिक्षण मंडळाच्या अखत्यारीत असलेले विविध अल्पमुदतीचे पदविका अभ्यासक्रम सुरु करण्यासाठीची कार्यपद्धती निश्चित करण्यात आलेली आहे. त्यानुसार नवीन संस्था स्थापन करणे, संलग्नित शैक्षणिक संस्थेत नवीन अभ्यासक्रम राबविणे, अभ्यासक्रम प्रवेशक्षमता वाढ/घट करणे, अभ्यासक्रम बंद करणे, संस्थेचे नाव बदलणे, संस्थेची जागा बदलणे, संस्थेच्या व्यवस्थापनेत बदल करणे व संस्था बंद करणेबाबतची प्रक्रीया महाराष्ट्र राज्य तंत्रशिक्षण मंडळाकडून राबविली जात आहे.

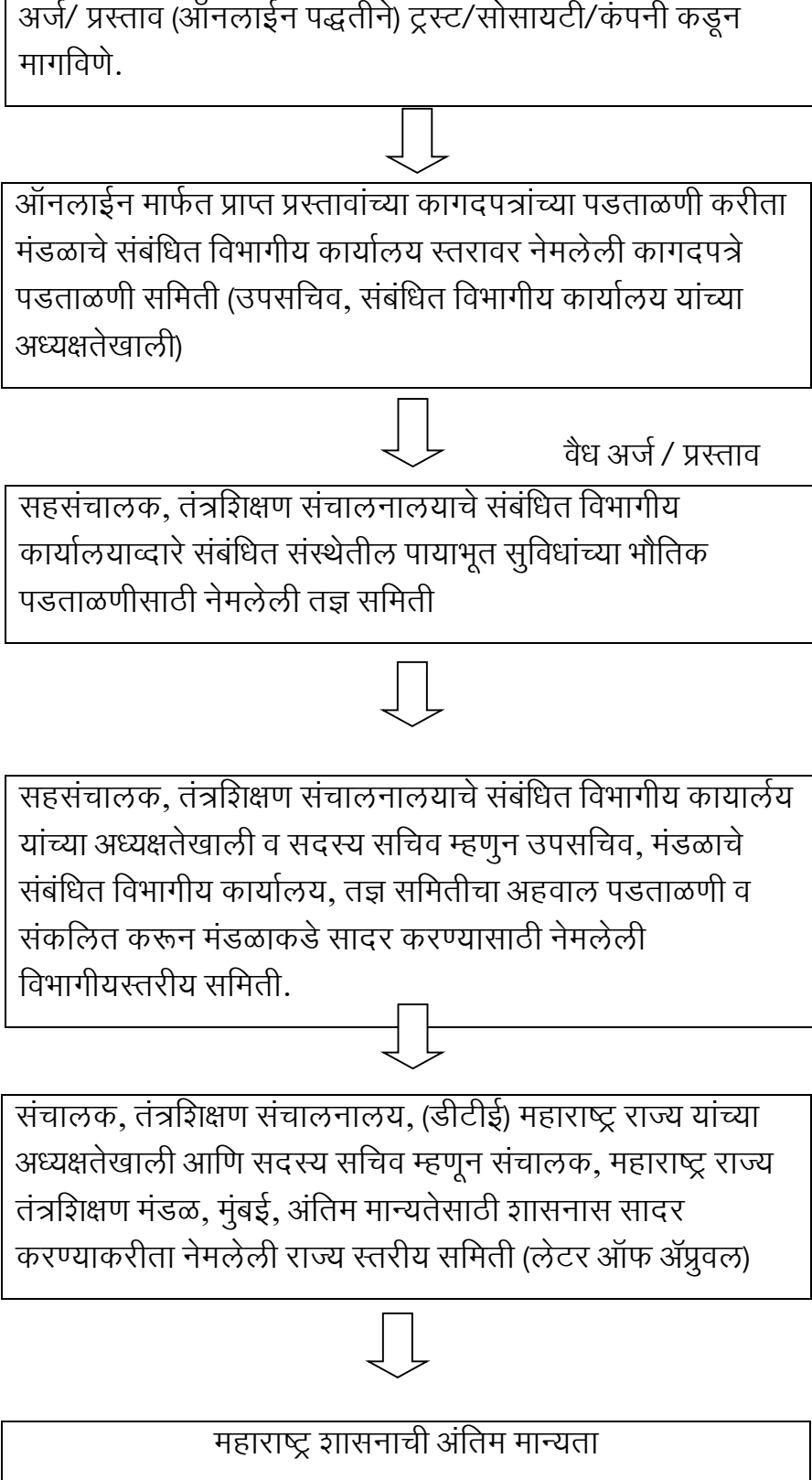
सदर शासन निर्णयानुसार राबविण्यात येणारी मान्यता प्रक्रीया, अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषदेच्या तत्कालीन Approval Process Handbook च्या मान्यता प्रक्रीयेनुसार Letter of Intent व Letter of Approval याप्रमाणे राबविण्यात येत होती. सदर प्रक्रीया दोन टप्प्यात राबविण्यात येत असल्याने वेळ घेणारी आहे. तसेच अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषदेमार्फत आता ऑनलाईन पद्धतीने एकाच टप्प्यात म्हणजे Letter of Approval च्या स्वरुपात मान्यता प्रक्रीया राबविण्यात येत आहे. याच धर्तीवर तसेच प्रक्रीया वेळेत पार पाडण्याच्या दृष्टीने सुधारीत Approval Process Manual महाराष्ट्र राज्य तंत्रशिक्षण मंडळ/ तंत्रशिक्षण संचालनालयाकडून तयार करण्यात आले असून त्याअनुषंगाने उपरोक्त संदर्भाधिन क्रमांक (२) येथील पत्रान्वये संचालक, तंत्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांनी अल्पमुदतीच्या पदविका अभ्यासक्रमाच्या मान्यता प्रक्रीयेस शासन मान्यता देणेबाबतचा प्रस्ताव शासनास सादर केलेला आहे. त्यास अनुसरुन अल्प मुदतीचे पदविका अभ्यासक्रम सुरु करण्याकरिता राबवावयाच्या प्रक्रीयेसही शासन मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधिन होती. त्यानुसार पुढीलप्रमाणे निर्णय घेण्यात येत आहे.

शासन निर्णय :-

अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषदेच्या अखत्यारीत नसलेल्या (Non-AICTE) परंतु महाराष्ट्र राज्य तंत्रशिक्षण मंडळाचे अखत्यारीतील चालु असलेल्या अभ्यासक्रमांचा समावेश सोबतच्या **परिशिष्ट - अ** मध्ये करण्यात आला असून नवीन अभ्यासक्रमांचा समावेश **परिशिष्ट - ब** मध्ये करण्यात आला आहे. या परिशिष्टांमध्ये नमुद केलेले अल्प मुदतीचे पदविका अभ्यासक्रम, शैक्षणिक वर्ष २०२१-२२ पासून सुरु करण्यास या शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात येत आहे.

२. सदर अल्प मुदतीचे अभ्यासक्रम सुरु करण्यासाठी खालील प्रमाणे मान्यता प्रक्रियेची कार्यपध्दती अवलंबण्यात यावी:-

अ. मान्यता प्रक्रीयेचा फलोचार्ट :-

ब. मान्यता प्रक्रीया राबविण्यासाठी समितींची रचना व त्यांची कार्यक्षेत्र :-

अ.क्र.	समितीचे नाव	समितीची रचना	समितीचे कार्यक्षेत्र
१.	कागदपत्रे पडताळणी समिती (Document Verification Committee)	१) अध्यक्ष- उपसचिव, मंडळाचे संबंधित विभागीय कार्यालय. २) सदस्य- एक वास्तुशास्त्र /स्थापत्य शाखेतील संबंधित तज्ञ. ३) सदस्य- एक विधी क्षेत्रातील तज्ञ. ४) सदस्य- एक सनदी लेखापाल (CA).	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ऑनलाईन प्रणालीद्वारे प्राप्त झालेल्या अर्ज / प्रस्तावांचे आवश्यक शुल्क प्राप्त झाल्याची खात्री करणे. ➤ ऑनलाईन प्रणालीद्वारे प्राप्त झालेल्या अर्ज / प्रस्तावांची मुळ कागदपत्रांची तपासणी करणे. ➤ प्राप्त प्रस्तावामध्ये त्रुटी असल्यास किंवा अपूर्ण असल्यास याबाबत संबंधित ट्रस्ट/सोसायटी/ कंपनीला कळविण्याकरिता प्रस्तावित करणे. ➤ परिपूर्ण प्रस्तावाच्या अनुषंगाने आवश्यक शैक्षणिक सोयी सुविधा तसेच पायाभुत सुविधा संस्थेत उपलब्ध असल्याची तज्ञ समितीमार्फत तपासणी करण्याकरिता संबंधित तंत्र शिक्षण विभागीय कार्यालयास प्रस्ताव सादर करणे.
२.	तज्ञ समिती (Expert Committee)	१) अध्यक्ष - अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषद मान्यताप्राप्त शासकीय/ अनुदानित तंत्रनिकेतनातील प्राचार्य /विभागप्रमुख २) सदस्य - उद्योग क्षेत्रातील संबंधित विषयाशी निगडित तज्ञ. ३) सदस्य सचिव - म.रा.तं.शि. मंडळ यांचे विभागीय कार्यालयाकडून नामनिर्देशित केलेले अध्यक्ष - अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषद मान्यताप्राप्त शासकीय /अनुदानित	<ul style="list-style-type: none"> ➤ परिपूर्ण प्रस्तावांच्या अनुषंगाने संस्थेमध्ये आवश्यक शैक्षणिक सोयी सुविधा तसेच पायाभुत सुविधा उपलब्ध असल्याची प्रत्यक्ष संस्थेस भेट देऊन तपासणी करणे. ➤ तपासणी अहवाल शिफारशीसह संबंधित तंत्र शिक्षण विभागीय कार्यालयास सादर करणे.

		तंत्रनिकेतनातील स्थापत्य अभियांत्रिकी विभागप्रमुख/ अधिव्याख्याता	
३.	विभागीयस्तरीय समिती (Regional Level Committee)	<p>१) अध्यक्ष- प्रस्तावाच्या क्षेत्रातील संबंधित तंत्रशिक्षण विभागीय कार्यालयाचे सहसंचालक.</p> <p>२) २ सदस्य - अध्यक्ष - अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषद मान्यताप्राप्त शासकीय/अनुदानित तंत्रनिकेतनातील प्राचार्य.</p> <p>३) सदस्य- एक उद्योग क्षेत्रातील तज्ञ.</p> <p>४) सदस्य सचिव - मंडळाचे संबंधित विभागीय कार्यालयाचे उपसचिव.</p> <p>विभागीयस्तरीय समितीमध्ये वरीलप्रमाणे अ. क्र. २ व ३ मधील नियुक्त्या संबंधित सहसंचालक करतील.</p>	<p>➤ तज्ञ समितीमार्फत प्राप्त झालेल्या तपासणी अहवालाची पडताळणी करणे.</p> <p>➤ तपासणी अहवालाच्या अनुषंगाने शिफारशी करणे.</p> <p>➤ विभागातील सर्व तपासणी अहवालाचे संकलन करून महाराष्ट्र राज्य तंत्र शिक्षण मंडळाकडे (MSBTE) सादर करणे.</p>
४.	राज्यस्तरीय समिती (State Level Committee)	<p>१) अध्यक्ष - संचालक, तंत्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई</p> <p>२) सदस्य - प्रस्तावाच्या क्षेत्रातील संबंधित तंत्रशिक्षण विभागीय कार्यालयाचे सहसंचालक.</p> <p>३) सदस्य- एक शिक्षण तज्ञ व्यक्ती.</p> <p>४) सदस्य - एक उद्योगधंद्यातील तज्ञ व्यक्ती.</p> <p>५) सदस्य सचिव - संचालक, महाराष्ट्र राज्य तंत्रशिक्षण मंडळ, मुंबई.</p>	<p>➤ विभागवार प्राप्त झालेल्या रिपोर्टची पडताळणी करणे.</p> <p>➤ तज्ञ समितीच्या व विभागीय स्तरावरील समितीच्या शिफारशी विचारात घेउन तसेच उद्योगधंद्यांमध्ये प्रशिक्षित कामगारांना असलेली मागणी, रोजगाराच्या उपलब्ध संधी इ. अनुषंगाने ज्या संस्थेमध्ये शैक्षणिक सोयी सुविधा तसेच पायाभुत सुविधा उपलब्ध आहेत अशा संस्थांचे प्रस्ताव LOA (Letter of Approval) करिता शासनास शिफारस करणे.</p>

३. उपरोक्त मान्यता प्रक्रिया मंडळाने प्रस्तावित केलेल्या मान्यता पुस्तिकेप्रमाणे खालील अटी व शर्तीचे अधिन राहून राबविण्यात यावी:-

अ) महाराष्ट्र राज्य तंत्र शिक्षण मंडळाच्या अखत्यारीतील अल्प मुदतीच्या व्यवसायाभिमुख पदविका अभ्यासक्रमांसाठी मंडळाने जाहिरात प्रसिध्द करावी. तसेच, नवीन संस्था स्थापन करणे, संलग्नित संस्थेत नवीन अभ्यासक्रम राबविणे, अभ्यासक्रम प्रवेशक्षमता वाढ/घट करणे, अभ्यासक्रम बंद करणे, संस्थेचे नाव बदलणे, संस्थेची जागा बदलणे, संस्थेच्या व्यवस्थापनेत बदल करणे व संस्था बंद करणे, इत्यादी संदर्भातील अर्ज मागविण्याकरीता आवश्यक ती कार्यवाही महाराष्ट्र राज्य तंत्रशिक्षण मंडळाने त्यांच्या स्तरावर करावी.

ब) मंडळाच्या अखत्यारीतील अल्पमुदतीचे व्यवसायाभिमुख पदविका अभ्यासक्रम विविध संस्थांमध्ये राबविण्यासाठी मंडळाने विहीत केलेले निकष पाळणे संबंधित संस्थावर बंधनकारक राहील.

त्यानुसार नवीन संस्थेस लागणारी जागा, बांधकाम, पायाभूत सुविधा, शिक्षक व शिक्षकेत्तर कर्मचारीवृंद, ग्रंथालय, प्रयोगशाळा, यंत्रसामुग्री, मुदत ठेव, संस्थेच्या तपासणीसाठी पाठविण्यात येणारे निरीक्षण पथक, अभ्यासक्रमाची फी, विविध अभ्यासक्रमाची संख्या व अभ्यासक्रमातील विद्यार्थ्यांची संख्या व एका संस्थेमध्ये जास्तीत जास्त किती अभ्यासक्रम असणे, संस्था स्थलांतर करणे इत्यादी संदर्भात सविस्तर मार्गदर्शक तत्वे मंडळाने निश्चित करावी.

क) संस्थांच्या आर्थिक स्थैर्याचा विचार करता प्रथम वर्षामध्ये नविन संस्थेमध्ये जास्तीत जास्त ५ अभ्यासक्रमांना सुरुवातीस परवानगी देण्यात यावी. तसेच चालु संस्थांमध्ये वाढ किंवा नवीन जास्तीत जास्त ३ अभ्यासक्रम अनुज्ञेय असतील. अभ्यासक्रम चालु असलेल्या संस्थांमधील सोयी सुविधांच्या उपलब्धतेनुसार आढावा घेऊनच नवीन अभ्यासक्रम अनुज्ञेय करण्यात येईल अथवा त्यामध्ये वाढ करण्यात येईल.

ड) नवीन अभ्यासक्रम राबविण्यासाठी परवानगी प्रस्ताव सादर करताना नोंदणीशुल्क संबंधित संस्थेकडून घेण्यात यावे. त्यासाठीचे नोंदणीशुल्क मंडळाने निश्चित करावे. अभ्यासक्रम बंद करावयाचा असल्यास मंडळाच्या मानकानुसार तपासणी करून व मंडळाची स्वयंस्पष्ट शिफारस असल्याशिवाय शासनाकडून अभ्यासक्रम बंद करण्याची परवानगी देण्यात येणार नाही.

इ) शासन निर्णयासोबतच्या “परिशिष्ट ब” मधील अनुक्रमांक (१५) Diploma in Health & Wellbeing, (१६) Diploma in Fisheries व (१७) Diploma in Cabin Crew and Air Hostess येथील अभ्यासक्रमांचा कोर्स कोड, प्रवेश पात्रता, अभ्यासक्रमांचा कालावधी, प्रवेश क्षमता व अभ्यासक्रमांचे स्वरूप इत्यादी तपशिल महाराष्ट्र राज्य तंत्रशिक्षण मंडळाद्वारे स्वतंत्ररीत्या प्रसिद्ध करण्यात येईल.

फ) वरील कार्यपद्धती, शैक्षणिक वर्ष २०२१-२२ पासून अंमलात येईल. त्या प्रयोजनार्थ मंडळाने वेळापत्रक निश्चित करून कार्यवाही करावी.

सदर शासन निर्णय, महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२१०५०३१४५४४०९२०८ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(सतीश ज. तिडके)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा.मंत्री, उच्च व तंत्रशिक्षण यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई-३२.,
२. मा. राज्यमंत्री, उच्च व तंत्रशिक्षण यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई-३२.,
३. संचालक, तंत्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई,
४. संचालक, महाराष्ट्र राज्य तंत्रशिक्षण मंडळ, मुंबई,
५. सर्व सहसंचालक, तंत्र शिक्षण विभागीय कार्यालय, (संचालक, तंत्र शिक्षण यांच्यामार्फत)
६. सर्व विभागीय कार्यालय, महाराष्ट्र राज्य तंत्रशिक्षण मंडळ, (संचालक, महाराष्ट्र राज्य तंत्रशिक्षण मंडळ यांच्यामार्फत)
७. निवड नस्ती/तांशि-५.

परिशिष्ट-अ

Appendix 1

Approved Nomenclature of Courses, Duration and Entry Level Qualifications for the State Government approved Short Term Diploma Courses

List of Maharashtra State Government Approved Short Term Diploma Courses for Academic Year 2021-22 for new Institutions, existing institutions affiliated or not affiliated to MSBTE and MSBTE affiliated Polytechnics intending to start these courses.

GROUP 1:- ARCHITECTURE, BUILDING CONSTRUCTION AND INTERIOR DESIGN

Sr. No.	Course Code	Course Name	Entry Qualification	Duration in Years	Intake	Pattern of the Course	
1	ID	Diploma in Interior Designing and Decoration	Passed S.S.C. Examination of M.S. Board of Secondary & Higher Secondary Education OR its Equivalent	2	60	Y*	F*
2	IN	Diploma in Interior Designing and Decoration	Passed S.S.C. Examination of M.S. Board of Secondary & Higher Secondary Education OR its Equivalent	3	60	Y	P*
3	PR	Advanced Diploma in Project Management in Building Construction	Bachelor of Architecture/ Civil/ Construction Engg./ Diploma in Architecture from any recognised University / Institute/ Board in Maharashtra OR its Equivalent	1	60	S*	P
4	IR	Post Diploma in Interior Designing & Decoration	Passed Diploma in Interior Designing and Decoration of MSBTE OR its Equivalent	1	60	Y	P

GROUP 2 :- COMPUTER AND INFORMATION TECHNOLOGY

Sr. No.	Course Code	Name of Courses	Entry Qualification	Duration in Years	Intake	Pattern of the Course	
1	DA	Diploma in Animation & Graphics	Passed S.S.C. Examination of M. S. Board of Secondary & Higher Secondary Education, OR its Equivalent	2	60	S	F
2	CB	Advanced Diploma in Cyber Security Management	Passed Diploma (Electronics / Computer / Mechanical / Electrical Streams), awarded by MSBTE or B.Sc. (Physics / IT/ Comp. Sc. Streams) from any recognized University / Institute/ Board in Maharashtra OR its Equivalent	1	60	S	P
3	ES	Advanced Diploma in Embedded Systems	Passed Diploma (Electronics/ Computer/ Mechanical/ Electrical Streams) awarded by MSBTE OR B.Sc.(Physics/ IT / Computer Sc. Streams) from any recognized University / Institute/ Board in Maharashtra OR its Equivalent	1	60	S	P

GROUP 3 :- INDUSTRIAL SAFETY AND FIRE SAFETY

Sr. No .	Course Code	Course Name	Entry Qualification	Duration in Years	Intake	Pattern of the Course	
1	FR	Diploma in Fire Service Engineering	Passed H.Sc. Examination of M. S. Board of Secondary & Higher Secondary Education, OR its Equivalent or Passed any Trade of ITI of the Duration of 2 Yrs.	2	40	Y	F
2	FA	Advanced Diploma in Fire Safety and Industrial Environmental Engineering	The candidate must have passed the Degree in Engg. / Tech. Science or Diploma in Engg. / Tech. /from any recognized University / Board or Candidate must have passed 2 Years in Diploma in Fire Service Engg. of MSBTE. (FR)	1	40	Y	F
3	FF	Advanced Diploma in Industrial Safety and Security Management	Diploma in Engg./Degree in Engg. / any graduate with 40% or Candidate must have passed 2 Years Course in Diploma in Fire service Engg. Of MSBTE. (FR)	1	40	Y	F
4	FS	Advanced Diploma in Fire Safety Engineering	The Candidate must have passed the Diploma in Engg. / Technology of MSBTE or its Equivalent or Degree in Engineering or Technology or Science from any recognized University / Institute or passed any Degree with minimum 2 Yr. of Experiences in Filed of Fire Services, OR Candidate must have passed 2 Yrs. Course in Diploma in Fire Service Engg. Of MSBTE . (FR)	1	40	Y	F
5	IT	Advanced Diploma in Industrial Safety	Any Science Graduate /Graduate in Medical Science / BDS / Graduate in Occupational Therapy (OT), Graduate in Physiotherapy (PT) / Graduate in Veterinary Science/ Degree / Diploma in Engineering / Technology or its Equivalent from a recognized Statutory University / Board OR Advance Diploma in Fire Safety & Industrial Environmental Engineering (FA)/ Post Diploma in Fire Engineering (FI)/ Diploma in Fire Service Engineering (FR)/ Advance Diploma in Fire Safety Engineering (FS) / Advance Diploma in Industrial Safety & Security Management (FF) of MSBTE.	1	40	Y	F

6	EZ	Advanced Diploma in Environmental Engineering	Any Science Graduate /Graduate in Medical Science / BDS / Graduate in Occupational Therapy (OT) / Graduate in Physiotherapy (PT) / Graduate in Veterinary Science/ or its Equivalent from a recognized Statutory University / Board OR Degree/ Diploma in Engg./ Technology with two years experience in Manufacturing maintenance or Safety Department of a factory or Two year's experience in research, Training foundation, Consultancy in Safety or Two year's experience in Enforcement of legislation pertaining to safety.	1	40	Y	F
---	----	---	--	---	----	---	---

GROUP 4 :- MANAGEMENT

Sr. No .	Course Code	Course Name	Entry Qualification	Duration in Years	Intake	Pattern of the Course	
1	AX	Advanced Diploma in Apparel and Merchandizing	Any Graduate from a recognized statutory University/ Board in Maharashtra OR its Equivalent/ Diploma in Engg. & Technology of	1	60	S	F
2	EY	Advanced Diploma in Import Export Management	Any Graduate from a recognized statutory University/ Board in Maharashtra OR its Equivalent/ Diploma in Engg. & Technology of MSBTE OR its Equivalent	1.5	60	S	P
3	RB	Advanced Diploma in Retail Management	Any Graduate from a recognized statutory University/ Board in Maharashtra OR its Equivalent	1	60	Y	P

GROUP 5 :- BEAUTY CULTURE

Sr. No .	Course Code	Course Name	Entry Qualification	Duration in Years	Intake	Pattern of the Course	
1	BC	Diploma in Beauty Culture And Hair Dressing	Passed S.S.C. Examination of Maharashtra State Board of Secondary and Higher Secondary Education OR its Equivalent Examination	2	60	Y	F
2	BY	Advanced Diploma in Beauty Culture And Hair Dressing	Any Diploma / Any Graduate from a recognized statutory University/ Board in Maharashtra OR its Equivalent	1	60	S	F

GROUP 6 :- PARA – MEDICAL & HEALTH TECHNOLOGY

Sr. No .	Course Code	Course Name	Entry Qualification	Duration in Years	Intake	Pattern of the Course	
1	LX	Advanced Diploma in Medical Laboratory Technology.	Any B.Sc. except Physics and Mathematics or BSc Physiotherapy /Occupational Therapy BVSC, BAMS, BHMS, BUMS, MBBS, B.Pharm, LCEH, DHMS or its equivalent from recognized statutory University/ Board.	1.5	60	S	F

2	RX	Advanced Diploma in X-ray Radiography	B.Sc. With Physics, Chemistry, Micro-biology, Life Science, Zoology, Biology, Bio-Chemistry as a major subject/ Principal subject at final Year or B.Sc. Bio-Technology, B.Sc. Nursing, B. Pharmacy, M.B.B.S., B.A.M.S. B.H.M.S., B.U.M.S., B.D.S., D.H.M.S. from a recognized statutory University / Board in Maharashtra OR its Equivalent	1.5	60	S	F
3	MJ	Advanced Diploma in Medical Image Technology	Passed any B.Sc. OR B.Pharm	2	60	Y	F

GROUP 7 :- TRAVEL & TOURISM, AND HOTEL OPERATION

Sr. No .	Course Code	Course Name	Entry Qualification	Duration in Years	Intake	Pattern of the Course	
1	HO	Diploma in Hotel Operation	Passed H.Sc. Examination of M.S. Board of Secondary Higher Secondary Education OR its Equivalent	1.5	60	Y	F
2	TY	Advanced Diploma in Travel & Tourism	Any Graduate from a recognized statutory University/ Board or a Diploma in HMCT of MSBTE or Equivalent	1	60	S	F

GROUP 8 :- FASHION TECHNOLOGY

Sr. No .	Course Code	Course Name	Entry Qualification	Duration in Years	Intake	Pattern of the Course	
1	DM	Diploma in Dress Designing & Manufacturing	Passed S.S.C. Examination of M. S. Board of Secondary & Higher Secondary Education OR its Equivalent	2	60	Y	F
2	FN	Diploma in Fashion and Textile Designing	Passed S.S.C. Examination of M. S. Board of Secondary & Higher Secondary Education OR its Equivalent	2	60	Y	F

GROUP 9 :- SPECIALIZED COURSES

Sr. No	Course Code	Course Name	Entry Qualification	Duration in Years	Intake	Pattern of the Course	
1	ER	Advanced Diploma in Energy Management & Audit.	Passed Any Diploma/ Degree in Engineering/ Technology from a recognized statutory Board/ University in Maharashtra OR its Equivalent OR Science Graduate from recognized University with 1 year relevant experience	1.5	40	S	P

2	EW	Advanced Diploma in Energy Management & Audit.	Passed Any Diploma/ Degree in Engineering/ Technology from a recognized statutory Board/ University or its Equivalent OR Science Graduate from recognized University in Maharashtra OR its Equivalent with 1 year relevant experience	1	40	S	F
3	ST	Diploma in Stenography & Secretarial Practices	Passed S.S.C. Examination of Maharashtra State Board of Secondary and Higher Secondary Education OR its Equivalent Examination	2	40	Y	F
4	BO	Diploma course in Bamboo Technology	Passed S.S.C. Examination of M.S. Board of Secondary & Higher Secondary Education OR its Equivalent	2	40	S	F

*Y-Yearly

*F-Full Time

*S-Semester

*P-Part Time

Note : The existing institutes offering courses other than above mentioned courses will have to opt for the similar courses within the same group.

(परिशिष्ट –ब)

Group 10:- New Courses under SKP (Skill Knowledge Provider)						
Sr. No.	Course Code	Name of the Course	Entry Qualification	Duration of Course	Intake	Pattern of Course
01	IB	Advance Diploma in Industrial Automation and Drives	Pass in Diploma / Degree in Engineering / BSC	1 Year (1 Semester Class Room + 1 Semester Internship with SKP)	30/60	Full Time
02	IG	Advance Diploma in Internet of Things (IoT)	Pass in Diploma / Degree in Engineering / BSC	1 Year (1 Semester Class Room + 1 Semester Internship with SKP)	30/60	Full Time
03	RE	Advance Diploma in Renewable & Sustainable Energy	Pass in Degree/ Diploma in Engineering / BSC	1 Year (1 Semester Class Room + 1 Semester Internship with SKP)	30/60	Full Time
04	CY	Diploma in CNC Machine Techniques	Pass in HSC/ ITI/ MCVC	1 Year (1 Semester Class Room + 1 Semester Internship with SKP)	30/60	Full Time
05	AS	Diploma in Automobiles Servicing	Pass in HSC/ ITI/ MCVC	1 Year (1 Semester Class Room + 1 Semester Internship with SKP)	30/60	Full Time
06	FJ	Advance Diploma in Food & Dairy Processing	Pass in BSC Biology	1 Year (1 Semester Class Room + 1 Semester Internship with SKP)	30/60	Full Time
07	MB	Advance Diploma in Maintenance of Building Management System	Pass in Diploma / Degree in Engineering	1 Year (1 Semester Class Room + 1 Semester Internship with SKP)	30/60	Full Time
08	SM	Diploma in Logistics and Supply Chain Management	Pass in HSC	1 Year (1 Semester Class Room + 1 Semester Internship with SKP)	30/60	Full Time
09	TO	Diploma in Tourism	Pass in HSC	1 Year (1 Semester Class Room + 1 Semester Internship with SKP)	30/60	Full Time
10	MQ	Diploma in Medical Equipment Maintenance	Pass in HSC/ ITI/ Diploma	1 Year (1 Semester Class Room + 1 Semester Internship with SKP)	30/60	Full Time
11	SV	Diploma in Sound Recording & Video Editing	Pass H.S.C. Examination of M. S. Board of Secondary & Higher Secondary Education / ITI/MCVC	1 Year (1 Semester Class Room + 1 Semester Internship with SKP)	30/60	Full Time
12	PV	Diploma in Photography & Videography	Pass H.S.C. Examination of M. S. Board of Secondary & Higher Secondary Education / ITI/MCVC	1 Year (1 Semester Class Room + 1 Semester Internship with SKP)	30/60	Full Time
13	FZ	Diploma in Fitness Training	Pass H.S.C. Examination of M. S. Board of Secondary & Higher Secondary Education /	1 Year (1 Semester Class Room + 1 Semester Internship with SKP)	30/60	Full Time

			ITI/MCVC			
14	EF	Diploma in Electrical & Electronics Equipment Maintenance & Repair	Pass H.S.C. Examination of M. S. Board of Secondary & Higher Secondary Education / ITI/MCVC	1 Year (1 Semester Class Room + 1 Semester Internship with SKP)	30/60	Full Time
15		Diploma in Health & Wellbeing				
16		Diploma in Fisheries				
17		Diploma in Cabin Crew and Air Hostess				